OPVANGOPGAVE VAN NIEUWKOMERS

Opvang van asielzoekers & ontheemden uit Oekraïne, huisvesting statushouders

Beeldvormende vergadering gemeenteraad 25-08-2026

AGENDA

- OPGAVEN EN SPREIDINGSWET
- COALITIEAKKOORD & MOTIES
- AANBOD MINISTER
- FINANCIEN & UITVOERING
- PRESTATIEAFSPRAKEN MIJANDE
- VOORDELEN TWENTERAND
- WONINGZOEKENDEN
- JONGEREN
- TRENDS
- CHALETS
- **VRAGEN UITSLUITEND AAN HET EIND**

gemeente Twenterand

MAAR EERST:
HET GEZICHT ACHTER DE VLUCHTELING

gemeente Twenterand

WAT ALS WE NIETS DOEN?

- Verlies van regie
- Van trede 2 naar trede 3 escalatieladder Spreidingswet
- Geen invloed op wie hier komt

ESCALATIELADDER SPREIDINGSWET

Trede 1 (Signalering): Het ministerie signaleert dat een gemeente achterblijft bij het behalen van de wettelijke taakstelling voor asielopvang.

Trede 2 (Ambtelijk verzoek): Er wordt ambtelijk om informatie en uitleg gevraagd over de achterstand en de reden van niet-meewerken.

Trede 3 (Actief toezicht / Verscherpt toezicht): De gemeente wordt officieel onder (actief) bestuurstoezicht geplaatst door de asielminister.

Trede 4 en 5 (Bestuurlijke drukmiddelen / Waarschuwingen): Er volgen formele bestuurlijke waarschuwingen, aanwijzingen en eventuele termijnen om alsnog plannen in te dienen.

Trede 6 (Indeplaatsstelling / Dwang): Het Rijk grijpt in en organiseert de asielopvang zelf op kosten van de desbetreffende weigerachtige gemeente.

gemeente Twenterand

OPGAVEN TWENTERAND

- Opvang 168 asielzoekers incl. 11 AMV
- Opvang 231 ontheemden uit Oekraïne (gerealiseerd 352 opvangplekken)
- Huisvesting statushouders (halfjaarlijkse taakstelling):
  - 1e halfjaar 28 statushouders + achterstand 30 (gerealiseerd 32 statushouders)
  - 2e halfjaar 31 statushouders + achterstand 26. Focus op de halfjaarlijkse taakstelling +1 voor IBT oranje/trede 2.

gemeente Twenterand

SPREIDINGSWET

De Spreidingswet (*Wet gemeentelijke taak mogelijk maken van asielopvangvoorzieningen*) is op 1 februari 2024 ingegaan. Het doel van de wet is asielzoekers eerlijk en evenwichtig te verdelen over alle Nederlandse gemeenten, zodat er genoeg opvangplekken zijn en overvolle locaties worden voorkomen.

gemeente Twenterand

WETTELIJK KADER

- Onder de Spreidingswet ligt de primaire bevoegdheid voor het sluiten van intergemeentelijke afspraken (zoals het uitwisselen van de opgave voor asielzoekers tegen de huisvesting van statushouders) bij **het college van B&W.** Dit omdat het de uitvoering van een wettelijke taak in medebewind betreft.
- Gemeenten kunnen gezamenlijk besluiten de verschillende opgaven, of delen daarvan, met elkaar **uit te wisselen** (Q&A Spreidingswet).
- Zo proberen we indeplaatsstelling te voorkomen.

gemeente Twenterand

COALITIEAKKOORD

- Menselijkheid en verantwoordelijkheid
- Opvang die past bij Twenterand
- Wetten en afspraken
- Verschillende taakstellingen uitwisselen
- Extra opvang voor ontheemden uit Oekraïne
- Regie houden op opvang en huisvesting van nieuwkomers
- Gespreide opvang als uitgangspunt

gemeente Twenterand

DIVERSE MOTIES

- Motie 2023-M14: Prioritering doelgroepen, 5 statushouders. Geen medewerking verlenen aan opvang asielzoekers, zolang dit geen wettelijke taak of verplichting van de gemeente is.
- Motie 2024-M10: Geen medewerking verlenen aan realisatie asielopvanglocatie als Spreidingswet wordt. Tot die tijd geen onomkeerbare afspraken met COA.

gemeente Twenterand

AANBOD MINISTER

- 60 asielzoekers verspreid over de kernen (inzetten op gezinnen)
- 108 extra ontheemden uit Oekraïne

Reactie:

- Waarderen de inspanningen op Oekraïne
- Overschot op de ene opgave ontslaat de gemeente niet van de verplichtingen op een andere opgave
- Gemeenten kunnen binnen de provincie onderling vrij uitwisselen en Provinciaal doel moet gehaald worden
- Zien de maatwerkoplossing als een positief signaal en hopen dat dit tot nieuwe plekken gaat leiden op een manier die Twenterand past

gemeente Twenterand

DE OPLOSSING: UITWISSELING

- **Almelo** stelt **60 asielopvangplaatsen** beschikbaar voor Twenterand.
- **Twenterand** huisvest **60 statushouders** (gezinnen) die aan Almelo zijn gekoppeld.

Toegestaan volgens Spreidingswet

Overleg met TRA (Twentse Regietafel Asiel) en PRT

(Provinciale Regietafel Asiel)

Doelstelling
Huisvesting realiseren vóór **1 juli 2027**

gemeente Twenterand

WAAROM OVEREENKOMST MET ALMELO?

- Almelo heeft een indicatieve opgave van **299 opvangplaatsen**, terwijl het azc ruimte heeft voor **398 plaatsen**.
- Almelo beschikt daarmee over een surplus aan opvangcapaciteit.
- Twenterand heeft voor 2027-2028 een indicatieve opgave van **168 opvangplaatsen**.

gemeente Twenterand

FINANCIELE EN BESTUURLIJKE AFSPRAKEN

- Samenwerking vindt plaats met **gesloten beurzen**.
- Rijksmiddelen blijven bij de gemeente die de betreffende taak uitvoert.
- Geen onderlinge financiële verrekening.
- Overeenkomst geldt voor **10 jaar**.
- Iedere twee jaar vindt evaluatie plaats, gekoppeld aan de landelijke verdeelcyclus.

gemeente Twenterand

FINANCIEN EN INBURGERING

- Statushouders die in Twenterand worden gehuisvest en ingeschreven, tellen mee voor onze gemeentelijke financiering (gemeentefonds).
- Twenterand ontvangt hiervoor rijksmiddelen voor inburgering via de **SPUK inburgering**.
- De hoogte van de bijdrage wordt uiteindelijk vastgesteld op basis van het werkelijke aantal gehuisveste en geregistreerde statushouders.
- Achteraf kan een nabetaling of verrekening plaatsvinden.

gemeente Twenterand

UITVOERING

- Almelo blijft verantwoordelijk voor opvang in het azc en contact met het COA.
- Twenterand blijft verantwoordelijk voor **huisvesting en inburgering.**
- Statushouders worden ondergebracht in reguliere woningen **verspreid over de dorpen** in Twenterand.
- Huisvesting vindt plaats **binnen bestaande afspraken met Mijande Wonen.**
- Statushouders kunnen direct starten met hun inburgering in Twenterand.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor het plaatsen van **flexwoningen**.

gemeente Twenterand

VOORDELEN VOOR TWENTERAND

- Invulling van een deel van de opvangopgave via **regionale samenwerking.**
- Doorstroom van statushouders uit het azc maakt **nieuwe opvangplaatsen** vrij.
- Statushouders in Almelo zijn al in het azc begonnen met het **inburgeringstraject.**
- Als ze al werken, hoeven ze hun **baan niet op te zeggen.**
- Aansluiting bij eerdere **positieve ervaringen** met huisvesting van statushoudersgezinnen en opvang van Oekraïense gezinnen in Twenterand.
- Bijdrage aan **provinciale en regionale afspraken** binnen de Spreidingswet.

gemeente Twenterand

PRESTATIEAFSPRAKEN MIJANDE

- 30% van de beschikbare woningen kan via directe bemiddeling toegewezen worden aan bijzondere doelgroepen (statushouders, medisch urgenten, uitstroom beschermd wonen (BW) en maatschappelijke opvang (MO), sociaal urgenten) .
- Statushouders worden gezien als bijzondere doelgroepen.
- Voor de uitwisseling van gemeentelijke opgaven hoeven geen nieuwe bestuurlijke afspraken gemaakt te worden.
- 1e halfjaar 13.5% toegewezen aan bijzondere doelgroepen, waarvan 5,6% aan statushouders. Ruimte: 16,5% voor bijzondere doelgroepen.

gemeente Twenterand

TOEWIJZING BIJZONDERE DOELGROEPEN

eerste halfjaar 2026 (13,5%)

Doelgroep	Aantal woningen
Statushouders	5
Medisch urgenten	1
Sociaal urgenten	6
	12

KORTOM

Twenterand en Almelo benutten elkaars mogelijkheden: Almelo biedt opvangcapaciteit, Twenterand biedt huisvesting voor statushouders.

gemeente Twenterand

ONTHEEMDEN UIT OEKRAÏNE

- Landelijk is vrijwel alle capaciteit voor de opvang van Oekraïners ingezet.
- Met deze uitruil kunnen we meewerken aan een eerlijke verdeling (spreiding, ook van Oekraïners) en inzetten op gezinnen.

gemeente Twenterand

EFFECT OP ZOEKDUUR HUURWONING

- De kans op een huurwoning hangt niet uitsluitend af van het woningaanbod en de opgebouwde inschrijftijd.
- Ook persoonlijke omstandigheden, zoals woonvoorkeuren, huishoudgrootte en inkomen, zijn van invloed.
- Dus het effect van het huisvesten van extra statushouders op de zoekduur van woningzoekenden, verschilt per situatie en per woningzoekende.
- Een groot deel gaat naar mensen die niet uit Twenterand komen, maar uit andere gemeenten.

gemeente Twenterand

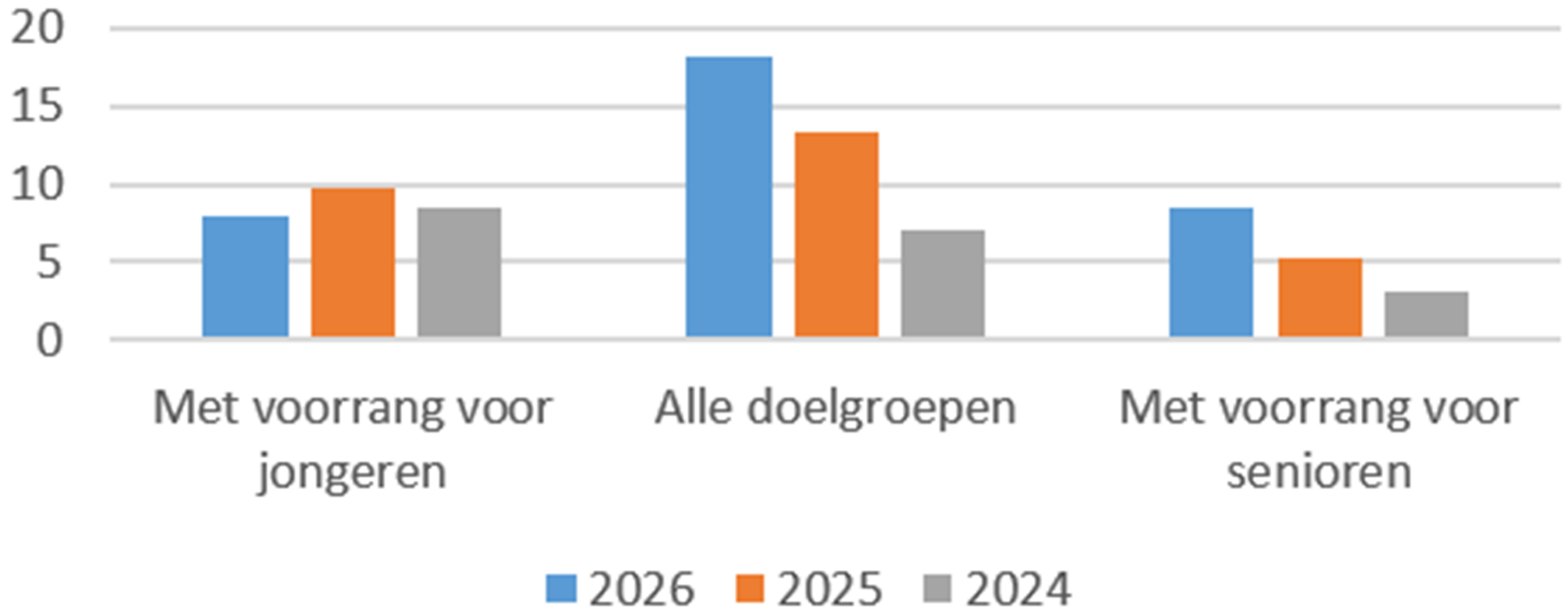
TRENDS WONINGMARKT

- Twenterand eerste halfjaar 2026: 39% van de huishoudens bestaat uit één persoon
- Verwachting: 50% in 2050.

- Woninghuren.nl: landelijke website

- Meer woningzoekenden, ook Oekraïners

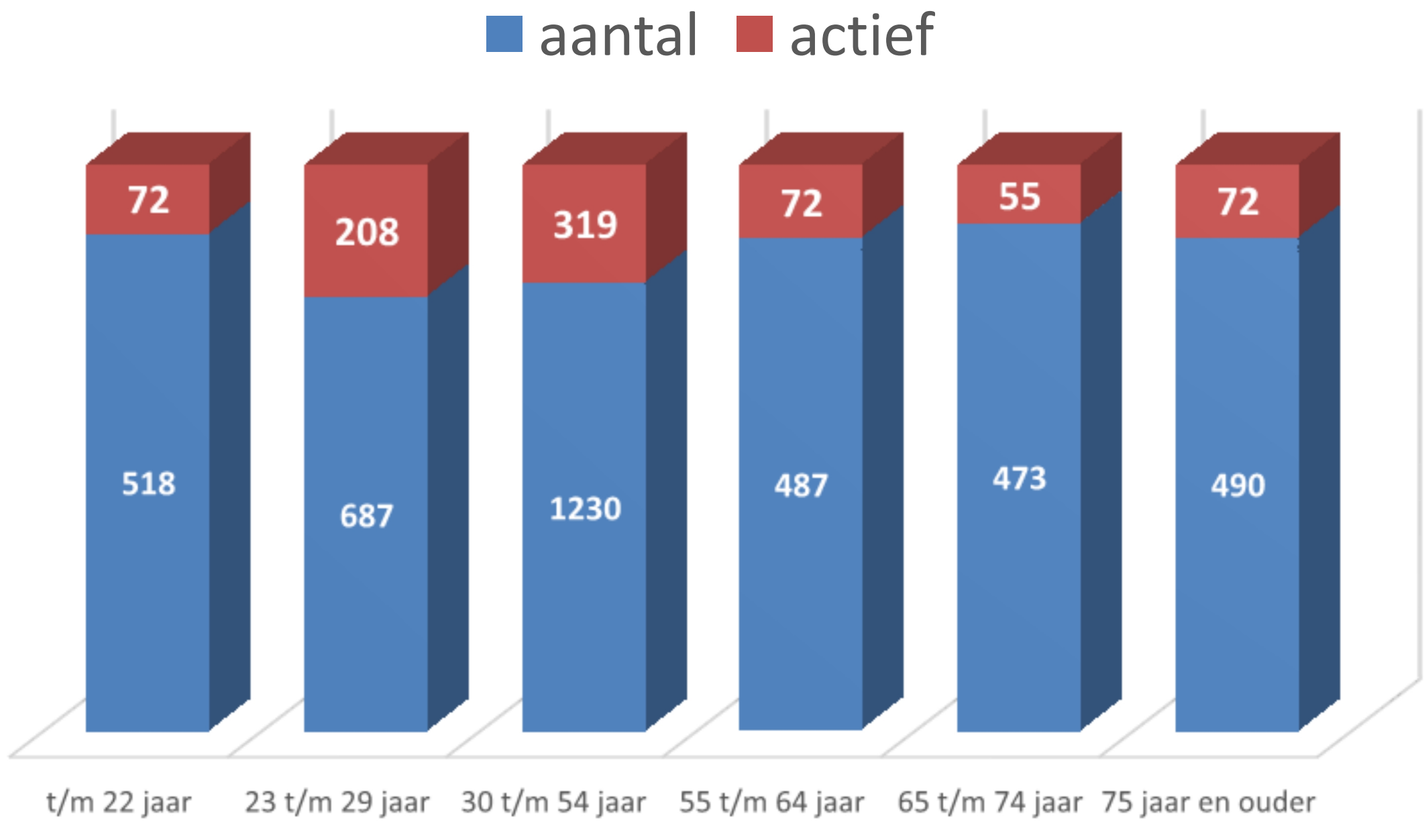
ZOEKDUUR PER DOELGROEP (gemiddeld 16 maanden)

*** Cijfers eerste halfjaar 2026**

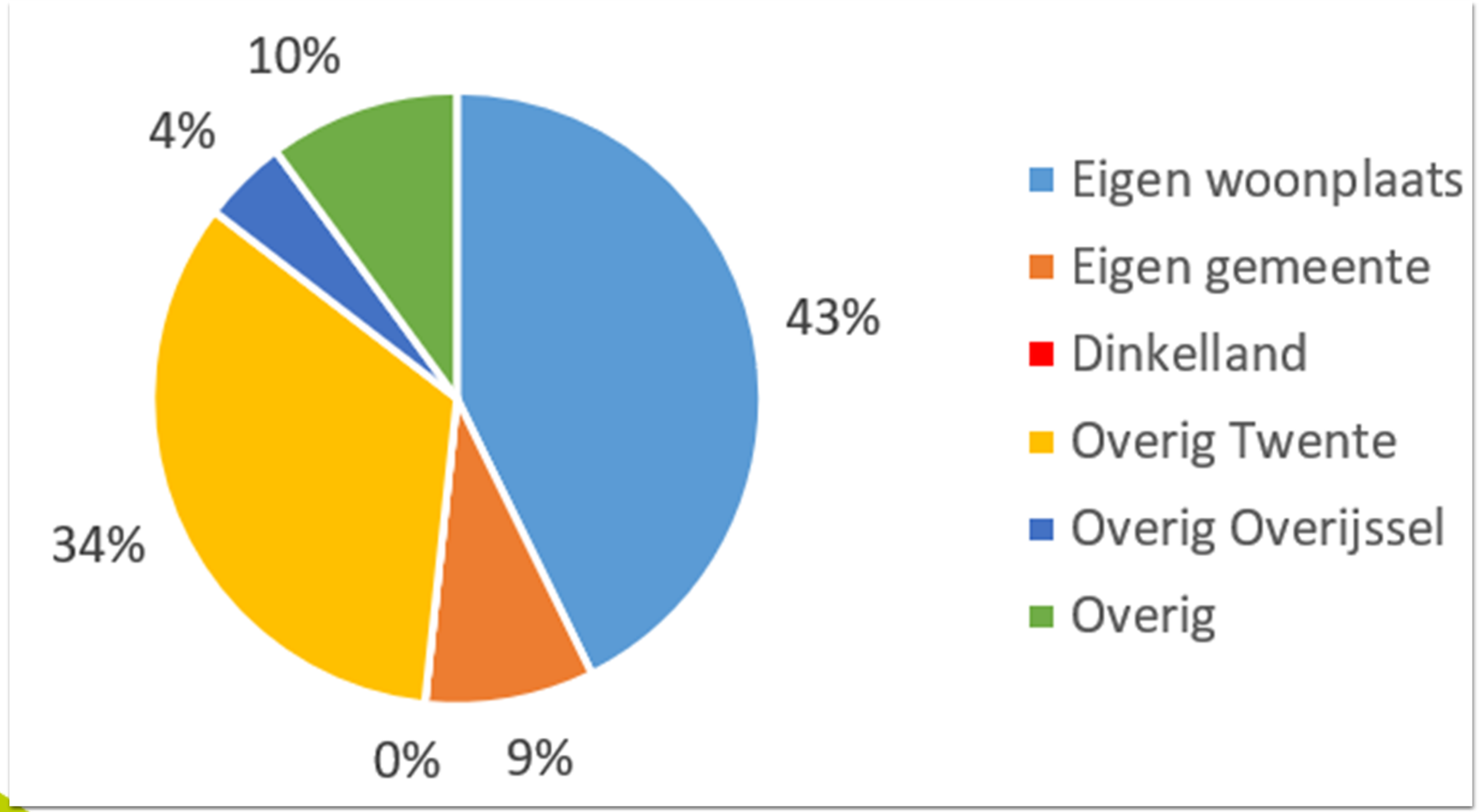
WONINGZOEKENDEN TWENTERAND

actief = minimaal eens per kalenderjaar gereageerd op het woningaanbod

*** Cijfers eerste halfjaar 2026**

HERKOMST WONINGZOEKENDEN TWENTERAND

* Cijfers eerste halfjaar 2026

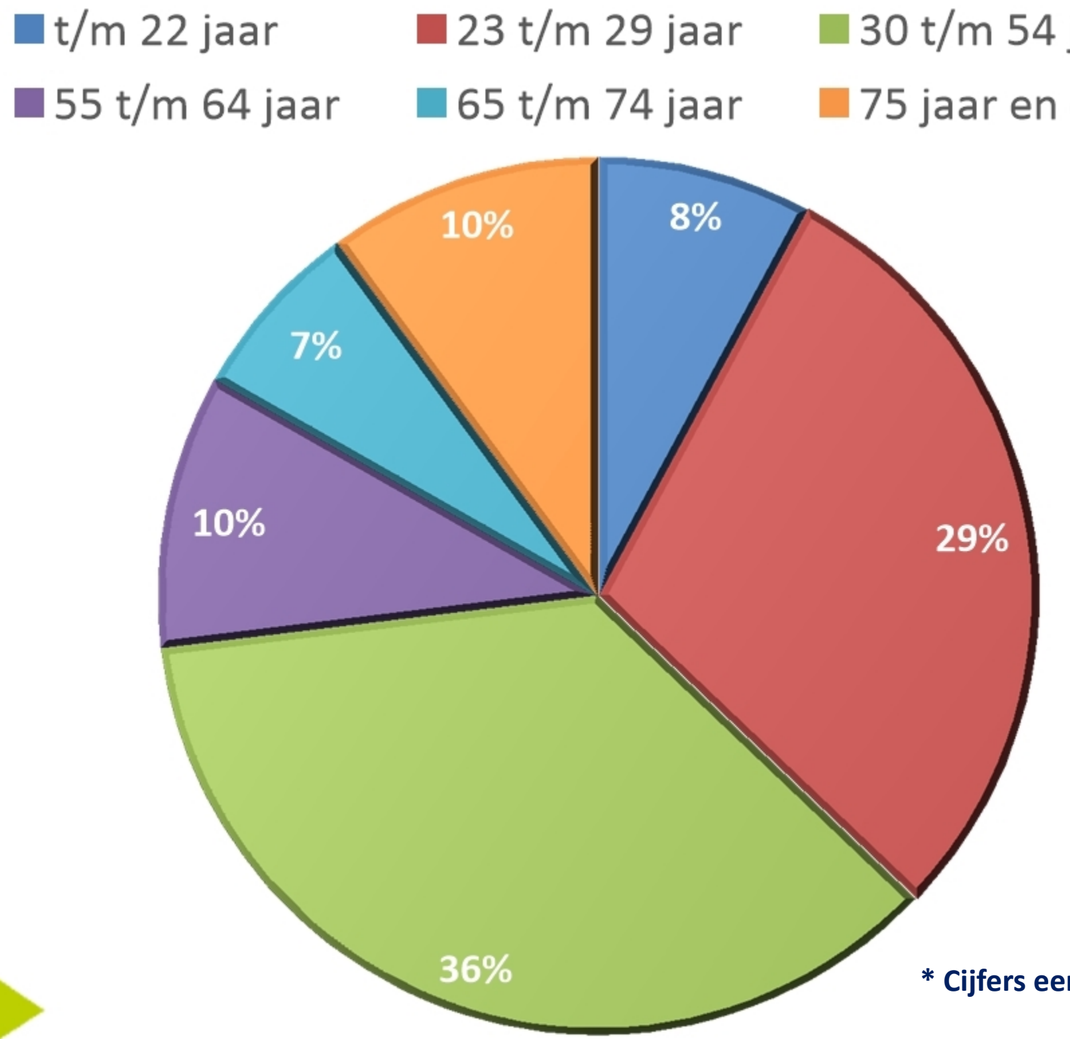
REACTIES OP HUURWONINGEN TWENTERAND 2026

leeftijd	aantal woningen	aantal reacties	gemiddeld aantal reacties
tot 23 jaar	5	194	38
23 tot 60 jaar	60	18.207	303
vanaf 60 jaar	9	26	14

gemeente Twenterand

*** Cijfers eerste halfjaar 2026**

WONINGTOEWIJZING PER LEEFTIJD 2026

* Cijfers eerste halfjaar 2026

gemeente Twenterand

LOKALE VOORRANG: VOORWAARDEN EN TOEPASSING

Woningzoekenden komen in aanmerking voor lokale voorrang wanneer zij minimaal **2 jaar woonachtig zijn in de gemeente**.

Maximaal **25% van de vrijkomende woningen** mag met voorrang worden toegewezen aan woningzoekenden met lokale binding.

gemeente Twenterand

WONINGMONITOR

- Elk halfjaar rapportage
- In 2025 11 van de 213 woningen naar statushouders
- 1e halfjaar 2026: 5 van de 89 woningen naar statushouders

gemeente Twenterand

CHALETS GROTE GEZINNEN

gemeente Twenterand

COMMUNICATIE

- Vast telefoonnummer voor vragen
- Pagina op website met alle informatie
- Klankbordgroep start in het najaar
- Spreekuren
- Informeren raad en pers: via regulier proces

VRAGEN?

gemeente Twenterand